

Routebeschrijving

Dit ommetje bestaat geheel uit geasfalteerde of half-verharde wegen. Het is goed begaanbaar met een kinderwagen of rolstoel.

- Het ommetje begint onderaan de opgang naar de dijk ter hoogte van Notaris Stephanus Roesstraat 37. Loop de dijk op. Bovenaan vindt u de dijkkapel (1).
- Sla rechtsaf. Na een paar honderd meter ziet u rechts het Dijkmagazijn De Noodschuur (2).
- Verderop heeft u naar het zuiden toe zicht op een oude kweldam met een mooi oud boerderijtje (3).
- Links ziet u een paar oude strengen (sloten), verderop rechts een oude wiel. (4)
- Loop door richting de Tacitusbrug (5). Bij de afslag naar links ziet u rechts onder aan de dijk een wit boerderijtje (6). Even verderop ziet u een paaltje met de aanduiding van het klompenpad (7).
- Sla linksaf de Uiterwaard in. Verderop loopt u over de inwateringssluis (8). Ga met de bocht mee naar links. U ziet links een wild begroeid stuk grond (9).
- Voor de bomen ziet u het klompenpad naar rechts gaan over een mooi bewerkt bruggetje (10). Aan het eind van deze weg ziet u rechts een grote verbouwde boerderij (11). Op de T-splitsing slaat u linksaf richting de dijk. U loopt de dijk op en gaat rechtsaf. Bij de dijkkapel loopt u weer naar beneden en bent u terug op uw vertrekpunt.

Dijkverzwaring

Op de zuidelijke taluds van de Waalbandijk tussen Weurt en Winssen komt nog een zeer soortenrijke dijkvegetatie voor met veel zeldzame, bedreigde en wettelijk beschermde plantensoorten. Bij de dijkverzwaring zijn deze dan ook gespaard door vooral de noordkant te versterken en de dijk daar breder te maken.

Marjoleindijken

Omdat er op de dijken tussen Nijmegen en Winssen veel wilde marjolein bloeit, worden ze ook wel Marjoleindijken genoemd. Meer informatie over het dijkbeheer tussen Nijmegen en Winssen is te vinden op de website [Zoden aan de dijk](#).

Geschiedenis

De Winssense uiterwaarden zijn erg breed. Reden waarom de boeren er al vroeg een zomerkade in hebben aangelegd, om minder snel last te hebben van overstromingen. Bij de dijkverzwaring zijn veel oude huizen en boerderijen, die aan de dijk lagen, verdwenen.

Toen in 1944 Maas en Waal al bevrijd was, voeren er nog wel schepen over de rivier naar Duitsland met o.a. stoffen en kolen. De Betuwe was toen nog niet bevrijd. Een kolenschip strandde aan de bevrijde kant, vlak bij de steenfabriek. De Nederlandse Binnenlandse Strijdkrachten zetten twee van hun mannen ter bewaking op het schip: Alex Willems (26) en Jan Libotté (38). De Engelsen zagen een kolenschip en bombardeerden het, waarbij helaas beide jongemannen omkwamen.

© Stichting Wandelen in Beuningen.
De Beuningse Ommetjes zijn een samenwerkingsproject van de Stichting [Wandelen in Beuningen](#) (WiB) en de Stichting [Historisch Besef Beuningen](#). (HBB)

Initiatiefneemster Marike de Valk heeft de route ontworpen en de folder inclusief de foto's gemaakt. Voor info over tekst en overige foto's zie de websites van genoemde stichtingen.

Disclaimer:

U loopt de route op eigen risico.

De gemeente Beuningen bestaat uit de vier dorpen Beuningen, Ewijk, Weurt en Winssen. Dit ommetje start in **Winssen**: je loopt over de dijk richting de Tacitusbrug bij Ewijk. Vlak daarvoor sla je linksaf en loop je door de uiterwaarden weer terug. De route is eenvoudig te volgen en overal heb je prachtige vergezichten. De totale lengte is **4 km**. Combineren is mogelijk met ommetje 22 en/of 10. Voor rolstoelers is dit ommetje waarschijnlijk ongeschikt door de steile opgangen naar de dijk.

1. Dijkkapel (2000)

Een plek voor wandelaars en fietsers om te schuilen. Gemaakt door Huub (†2024) en Adelheid Kortekaas, kunstenaars uit Winssen. In de vloer staat een inscriptie: 'Iedere mens is een zaailing van moeder Aarde.'

2. Dijkmagazijn (1905) en achterliggend huis (1931)

Dijk 27

Dijk 31

Het dijkmagazijn ('De Noodschuur') werd vroeger gebruikt als opslagplaats voor materialen voor het dijkonderhoud. Nu exposeren hier 's zomers kunstenaars. Tegenover de Noodschuur lag het huis waar de Winssense moord is gepleegd. Zie extra info.*

Hoogewaard 14

3. Hallenhuiskoerderij (1905)

Boerderij met delen uit 18^e eeuw. De weilanden ervoor zijn van staatsbosbeheer, die hier in het kader van 'nieuwe natuur' bloemen tussen het gras heeft geplant.*

4. Oude sprengen en wielen

Sprengen en wielen (kolken ontstaan bij een overstroming) zijn zoveel mogelijk bewaard. Dijken zijn altijd om de diepe kolken heen aangelegd, omdat het teveel grond kostte om die te dempen.

5. Tacitusbrug

Een tuibrug, opgehangen aan tuikabels, gebouwd van 2011 tot 2013 naast de al aanwezige, uit vier tuien bestaande, 'Brug bij Ewijk'.

Biezenwaard: een stuk grond dat lager ligt door de klei, die hier uitgehaald is voor de dijkverzwaring.

Dijk: de dijk is in de loop der tijd opgehoogd en verbreed. Daar moesten de nodige huizen voor wijken. De grond hiervoor kwam vanuit het gebied aan de landkant van de dijk, de Biezenwaard. Het boerderijtje op Dijk 13a lag ver genoeg van de dijk af en kon blijven staan.

Hoogewaard: De Biezen- en de Hoogewaard liggen nu binnendijs, wat vreemd is voor een (uiter)waard. De verklaring is dat de dijk vroeger veel meer landinwaarts lag, op de hoogte van de huidige Van Heemstraweg. Ook een zijtak van de Waal lag meer naar het zuiden.

Ir. Van Stuivenbergweg: vroegere Kweldam, die in Winssen een bocht naar links maakte en doorliep over de huidige Notaris Roesstraat tot voorbij het protestantse kerkje. Ir. Van Stuivenberg was tot zijn dood in 1962 erg belangrijk voor de ruilverkaveling en de glastuinbouw in Winssen. In 1966 werd de Kweldam tussen Ewijk en Winssen naar hem genoemd.

Uiterwaard: deze weg loopt over de oude zomerkade, vroeger De Dam genoemd, die naar de Waal liep. De rest van de weg loopt over de plek waar vroeger een smalspoor van de steenfabriek lag. Karretjes met klei, die uit de links en rechts gelegen kleigaten werd geschept, reden met een klein locomotiefje van en naar de steenfabriek. Waar de Uiterwaard in Winssen de Dijk kruist, stond vroeger een café en daarvoor een Veerhuis, waar de fabrieksarbeiders zaterdag (een deel van) hun loon verdrongen.

6. Hallenhuiskoerderijtje (1875)

Van oudsher heeft hier een boerderij gestaan, tegenover de weg de uiterwaarden in. Op oude kaarten heet die De Dam. *

Dijk 13a

7. Overstappunt

Hier kun je van het Winssense klompenpad, het zgn Ambts- en Rijkspad, overstappen op een ander klompenpad: het Doddendaelpad.

8. Inwateringssluis

Bij overstromingen kan hierdoor het water, dat door de zomerkade - waar u nu op loopt, - wordt tegengehouden, afgevoerd worden naar de lager gelegen uiterwaarden van Winssen.

9. Bruggetje klompenpad

Een prachtig bewerkt bruggetje van het klompenpad, dat onze route hier kruist en naar de Waal loopt. Niet bekend is of de versiering ook nog een afvoerfunctie van het regenwater op het bruggetje heeft.

10. Staatsbosbeheer

Hier is een opvallend stuk weiland met bloemen. Het is een stuk grond dat Staatsbosbeheer "terug geeft aan de natuur" ter compensatie van andere plekken, waar natuur moest wijken.

Uiterwaard 1

11. De Ruif (1965)

Grote woonboerderij. Voorheen stond hier van 1900-1942 een steenfabriek van Van Koolwijk en Burgers met veldovens. Het terrein is opgehoogd, met hoog water is het een eiland.